

ИНФОРМАЦИЈА О ПОСЛОВАЊУ
за 2023. годину

Градишка, мај 2024.

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ.....	3
2. ПРАВНИ СТАТУС И ДЈЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА	4
3. МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ.....	5
3.1. ВОДОСНАБДИЈЕВАЊЕ	5
3.2. КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ	6
4. ДИСТРИБУЦИЈА ВОДЕ КОРИСНИЦИМА И УСЛУГЕ ОДВОДЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА	8
5. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПО ЗАВРШНОМ РАЧУНУ ЗА 2022.годину	9
6. ОСТВАРЕЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ УЛАГАЊА	11
7. ОСТВАРЕЊЕ ПЛАНА ЗА 2022.годину	11
8. ЦИЉНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ПОКАЗАТЕЉА ПОСЛОВАЊА.....	11
9. ПРОБЛЕМИ У РАДУ И ПРИЈЕДЛОГ МЈЕРА ЗА ПОБОЉШАЊЕ РАДА.....	14
10. АКЦИОНИ ПЛАНОВИ	15
10.1. Оперативно управљање и управљање неприходованом водом.....	15
10.2. Управљање имовином.....	15
10.3. Финансијско управљање	15
10.4. Организација и запослени.....	15
10.5. Капитални инфраструктурни пројекти	16
11. ЗАКЉУЧАК.....	17

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

За настанак предузећа се узима 28.12.1973. године, када је одлуком Скупштине општине Градишка основано предузеће под називом Радна организација за комуналне дјелатности „Нови град“, издвајањем из грађевинског предузећа „Јединство“. Предузеће је тада комуналну дјелатност обављало у оквиру три радне јединице: „Водовод и канализација“, „Хигијена“ и „Секундарне сировине“.

Од тада до данас предузеће је доживјело више промјена облика организовања те измјена у регистрацији дјелатности, али је задржало континуитет основне дјелатности предузећа.

Од 01.01.2001. године организацијом три нова предузећа, а на основу раније подјеле по радним јединицама, предузеће је почело самостално да функционише под називом Основно државно комунално предузеће „Водовод и канализација Градишка“.

Дана 09.04.2009. године, предузеће мијења правну форму (облик организовања) у акционарско друштво у добија назив Комунално предузеће „Водовод“ а.д. Градишка под којим и данас послује.

Директор предузећа: Сандро Зеничанин, именован од стране Надзорног одбора 01.01.2023. године.

Надзорни одбор: именован 20.07.2020. године, броји три члана и то: Бранка Трнинић предсједник, Зоран Јовић члан и Немања Шмитран, члан

Адреса: Козарских бригада 36а, 78 400 Градишка

Облик организовања: акционарско друштво

2. ПРАВНИ СТАТУС И ДЈЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА

2.1. ДЈЕЛАТНОСТ ПРЕДУЗЕЋА

36.00 Прикупљање, пречишћавање и снабдијевање водом.

2.2. ПРАВНИ СТАТУС И ВЛАСНИЧКА СТРУКТУРА

Правни статус предузећа је: **Акционарско друштво**

Власничка структура предузећа је:

- Град Градишка (62.56 %)
- ПРЕФ а.д. Бања Лука (9.62 %)
- Фонд за реституцију РС Бања Лука (4.81 %)
- Остали акционари (23.01 %)

2.3. БРОЈ И СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ

Табела 1: Квалификациона структура радника у 2023. години

2023			
Квалификациона структура	Жене	Мушкарци	Број радника
НК	1	4	5
КВ	1	31	32
ССС	6	9	15
ВКВ	-	4	4
ВШС/ВСС - 180 ECTS	1	4	5
ВСС- 240 ECTS	8	11	19
УКУПНО	17	63	80

Према захтјевима Пројекта општинског и економског управљања (МЕГ) у којем учествује ово предузеће, број запослених треба ускладити са увојеним стандардима, гдје се примјењује План дугорочне рационализације запослених у КП "Водовод" а.д. Градишка.

3.МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ

3.1. ВОДОСНАБДИЈЕВАЊЕ

Водоводни систем града Градишка је конципиран тако да се са водоизворишта „Жеравица“ експлоатацијом подземне воде из бунара и путем водоторња питка вода дистрибуише потрошачима у првој висинској зони (градско урбано подручје и приградска насеља) те даље путем пумпних станица и резервоара ка потрошачима у I, II и IV висинској зони. Тренутни капацитет водоизворишта је око 390l/s. Водоводна мрежа покрива већи дио града, и то градску урбану зону и насеља Козинци, Бок Јанковац, Мачковац, Крушкик, Горња Чатрња, Доња Чатрња, Буковац, Церовљани, Кијевци, Лужани, Драгељи, Жеравица, Липовача, Брестовчина, Ламинци Брезици, Ламинци Сређани, Дубраве, Ровине, Нова Топола, Крајишник, Душаново, Врбашка, Бистрица, Јелићи, Требовљани, Милошево Брдо, Гашница, Д. Подградци, Г. Подградци, Лисковац, Јабланица, Сјеверовци, Машићи, Шашкиновци, Д. Јурковица, С. Јурковица, Г. Јурковица, Трновац, Самарџије, Турјак, Грбавци, Ћелиновац, Миљевићи, Јазовац, Бијаковац, Раковица, Совјак, Греда, Мичије, Берек и Орахова.

Број прикључака на водоводној мрежи на крају 2023. године је 18.491, а приближан број становника који конзумира питку воду је око 48.000.

У току 2023. године проширено је око 10 km водоводне мреже у МЗ Машићи, Турјак, Врбашка, Мачковац, Берек и Лужани. Исто тако, на основу завршене хидрауличке студије водоводног система, радило се на пројектовању водоводне мреже и пратећих објеката за преостали дио територије града гдје поменути инфраструктура тренутно не постоји те пројектна документација за адаптацију система у оним сегментима гдје је студија показала да су тренутно слабе тачке.

Од 2017. па до 2023. године можемо истаћи да је израђена студија изводљивости, хидраулички модел те сви идејни и главни пројекти за развој водоводне мреже на цјелокупној територији града Градишка и обезбијеђена друга инвестиционо-техничка документација.

Крајем 2023. године започела је и изградња новог експлоатационог бунара на водоизворишту Жеравица, као предуслов за ширење водоводне инфраструктуре на преосталу територију нашег града. За изградњу наведеног бунара обезбијеђена су донаторска средства у висини од 482.918,07 КМ од стране С.М.С.Р.-а (Центар за међународну сарадњу и развој Словеније). Очекиван завршетак свих радова је април мјесец 2024. године.

Такође, путем грант апликације, уз Буџет града, обезбијеђена су и средства за изградњу фотонапонске електране на водоизворишту Жеравица снаге 1MW, чиме би се обезбиједила енергетска независност те заштита животне средине смањењем емисије CO₂ у експлоатацији водног ресурса за грађане наше локалне заједнице.

Табела 2: Структура водоводног система града Градишка

Р.бр.	ОПИС	2021. год.	2022. год.	2023. год.
1	Бунарски капацитети (l/s)	390	390	390
2	Резервоари (m ³)	2.660	2.660	2.660
3	Водоводна мрежа (m)	666.117	688.217	698.217
4	Примарна водоводна мрежа (m)	95.760	95.760	95.760
5	Секундарна водоводна мрежа (m)	432.375	454.457	464.457
6	Преузета водоводна мрежа (m)	138.000	138.000	138.000
7	Прикључци (ком)	17.928	18.259	18.591

У току 2023. године радило се и на наставку смањења физичких и комерцијалних губитака на водоводном систему. Тако је неприходована вода за 2023. годину 36.24 %.

3.2. КАНАЛИЗАЦИОНИ СИСТЕМ

Градским канализационим системом покривен је простор ужег градског подручја и приградских насеља Жеравица, Липовача, Сточна пијаца, дио насеља Крушкик и дио насеља Бок Јанковац. Реципијент отпадних и оборинских вода је ријека Сава, а увођење канализационих вода у реципијент се углавном обавља гравитационо (за градско подручје), и препумпним станицама (за приградска насеља) низводно од градског средишта.

Садашњи градски систем за одвођење отпадних и оборинских вода се састоји од око 30,5 km бетонских и азбест-цементних цјевовода профила 200 до 900 mm и 21,5 km полиестерских и PVC цјевовода профила 300 до 700mm те 14 пумпних станица (двје на главном ободном цјевоводу, 11 на секундарним цјевоводима и Пумпном станицом "Кеј"). Од осталих насеља на подручју општине, активности око самосталног рјешавања одвођења отпадних вода вршене су само за насеље Орахова. Овај пројекат је од прије неколико година реализован и систем је у функцији.

Дужина канализационе мреже на подручју града Градишка је 52.000m. На систем канализационе мреже је прикључено укупно 6.620 домаћинстава и привредних субјеката. Приближан број становника који се тренутно користи канализационим системом је око 17.000.

Табела 3: Структура канализационог система града Градишка

Ред.бр.	Опис	2021.год.	2022.год	2023.год.
1	Црпне станице (ком)	1	1	1
2	Препумпне станице (ком)	13	13	13
3	Пречистачи (ком) (Пословна зона Нова Топола)	1	1	1
4	Канализациона мрежа (m)	52.000	52.000	52.000
5	Прикључци (ком)	6.352	6.447	6.620

Што се тиче канализационог система, у 2023. години настављена је реализација пројекта "Сакупљање и пречишћавање отпадних вода Градишке" у сарадњи са партнерима из KfW-а (њемачком развојном банком) те SECO-а (швајцарским секретаријатом за економске послове). Тренутно се са именовним консултантом ради на тзв. пратећим мјерама пројекта и то на мјерама везане за енергетску ефикасност, NRW и увођењу нових софтверских рјешења.

На крају, евидентно је да се у току 2023. године активно радило на системском рјешавању проблематике комуналне инфраструктуре (како водоводне тако и канализационе), чиме би се наведене услуге подигле на виши ниво тестворили сви предуслови за ширење исте на цјелокупну територију наше локалне заједнице, а све у циљу обезбјеђења веће привредне активности и живота на подручју града Градишка.

4. ДИСТРИБУЦИЈА ВОДЕ КОРИСНИЦИМА И УСЛУГЕ ОДВОДЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА

Табела 4: Продаја воде по категоријама потрошача

Р.бр.	Категорија потрошача	Испоручено 2022 (m ³)	Испоручено 2023 (m ³)	Index
1	2	3	4	5
1	Домаћинства	1.603.746	1.560.277	97
2	Правна лица	244.525	243.121	99
3	Занатске радње	56.500	66.837	118
	УКУПНО	1.904.771	1.870.235	98

У 2023. години је испоручено потрошачима 1.870.235 m³ воде и у односу на претходну годину дистрибуција воде је мања за 34.536 m³ или 2%.

Табела 5: Услуге одводње отпадних вода по категоријама потрошача

Р.бр.	Категорија потрошача	Испоручено 2022 (m ³)	Испоручено 2023 (m ³)	Index
1	2	3	4	5
1	Домаћинства	546.911	576.715	101
2	Правна лица	129.850	137.047	106
3	Занатске радње	41.715	46.746	112
	УКУПНО	718.476	760.508	106

У 2023. години је извршена услуга одводње отпадних вода од 760.508 m³ и у односу на претходну годину услуга је повећана за 42.032 m³ или 6%.

Табела 6: Евиденција потрошача воде по категоријама

Р.бр.	Категорија потрошача	2022	2023	Index
1	2	3	4	5
1	Домаћинства	16.802	17088	102
2	Правна лица	703	723	103
3	Занатске радње	754	780	103
	УКУПНО	18.259	18.591	102

У 2022. години број корисника на водоводној мрежи се повећао за 332 или 2%.

Табела 7: Евиденција корисника услуга одводње отпадних вода по категоријама

Р.бр.	Категорија потрошача	2022	2023	Index
1	2	3	4	5
1	Домаћинства	5.535	5.699	103
2	Правна лица и занатске радње	912	921	101
	УКУПНО	6.447	6620	103

У 2023 години број корисника услуга одводње отпадних вода се повећао за 173 или 3%.

5. ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПО ЗАВРШНОМ РАЧУНУ ЗА 2023. ГОДИНУ

КП „Водовод“ а.д. Градишка, у периоду од 01.01-31.12.2023. године је пословао са добитком у износу од 264.354 КМ, односно нето добитком од 235.703 КМ.

Укупан приход..... 4.735.205 КМ

Укупан расход ..... 4.699.866 КМ

Бруто добитак..... 35.339 КМ

Укупан приход и добици у 2023. години су остварени у износу од 4.964.220 КМ.

Табела 8: Остварење укупних прихода

Р.бр.	Врста прихода	2022	2023	Index	% учешћа
1	2	3	4	5	6
1.	Приходи од воде и одводње отпадних вода (домаћинства)	2.390.114	2.360.576	99	48
2.	Приходи од воде и одводње отпадних вода (правна лица)	590.460	585.287	99	12
3.	Приходи од воде и одводње отпадних вода (занатске радње)	151.455	177.148	117	4
4.	Остали пословни приходи	1.419.288	1.452.526	103	30
	Укупно пословни приходи	4.551.317	4.575.537	101	93
5.	Финансијски приходи	35.419	36.649	104	1
6.	Остали приходи и добици	363.246	352.034	97	7
7.	Укупно финансијски и остали приходи и добици	398.665	388.683	98	8
8.	УКУПНО	4.949.982	4.964.220	99	100

Од укупно остварених прихода, приходи од воде и канализације износе 3.123.011 КМ, што чини 64% укупних прихода, а остали пословни приходи износе 1.452.526 КМ или 30% укупних прихода.

Приходи од испоруке воде и услуга одводње отпадних вода становништву износе 2.360.576 КМ, правним лицима 585.287 КМ, а занатским радњама 177.148 КМ.

Укупни приходи „Водовод“ а.д. Градишка остварени у 2023. години су за 1% већи од укупних прихода остварених у 2022. години.

Табела 9: Остварење укупних расхода

Р.бр.	Врста расхода	2022	2023	Index	% учешћа
1	2	3	4	5	6
1.	Трошкови материјала	294.486	234.613	80	5
2.	Енергија и гориво	322.850	358.232	111	8
3.	Бруто зараде	2.475.275	2.701.292	110	58
4.	Производне услуге	539.807	549.179	102	12
5.	Амортизација и трош. резервисања	391.529	398.047	102	9
6.	Нематеријални трошкови	396.837	447.730	113	10
7.	Пословни расходи	4.420.784	4.689.093	106	100
8.	Финансијски расходи	4.562	259	6	
9.	Остали расходи	234.251	10.514	5	
10.	Укупно финанс. и остали расходи	238.813	10.773	5	
11.	Укупно расходи	4.659.597	4.699.866	101	100

У укупним расходима, пословни расходи износе 4.689.093 КМ или 99% и у односу на претходну годину повећани су за 6%. Укупни расходи су за 1% већи од расхода из претходне године.

Табела 10: Остварење биланса стања

Позиција	2022	2023	Index	% учешћа
1	2	3	4	5
Стална средства (брuto)	29.099.393	29.187.456	101	-
Акумулирана амортизација	12.053.167	12.620.426	105	-
Стална средства (нето)	17.046.226	16.567.030	98	88
Текућа средства	1.966.568	2.250.280	115	12
Готовина	993.545	895.664	91	5
Потраживања	751.733	1.012.726	135	6
Залихе материјала	132.192	256.342	194	2
Остала имовина	89.098	85.548	96	1
Билансна актива	19.012.794	18.817.310	99	81
Капитал	15.095.917	15.102.605	100	81
Обавезе	666.953	650.224	98	4
Резервисања	3.249.924	3.064.481	95	17
Билансна пасива	19.012.794	18.817.310	99	81

6. ОСТВАРЕЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ УЛАГАЊА

У 2023. години су извршена инвестициона улагања у износу од 225.823 КМ из средстава амортизације. У 2023. години из наведених средстава су вршена улагања у инвестиционо одржавање, реконструкцију и изградњу водоводне и канализационе мреже те набавку опреме.

Предузеће је у 2023. години инвестирало у набавку опреме и некретнина у износу 83.942 КМ.

7. ОСТВАРЕЊЕ ПЛАНА ЗА 2023. ГОДИНУ

Табела 11: Остварења основних елемената плана

Р.бр	Елементи	План	Остварење	Index
1	2	3	4	5
1.	Дистрибуција воде (m ³)	1.883.000	1.870.152	100
2.	Услуге канализације (m ³)	717.000	760.508	106
3.	Приход од воде и одводње отпадних вода (КМ)	3.191.746	3.123.011	98
4.	Укупни приходи (КМ)	4.465.283	4.964.220	111
5.	Укупни расходи (КМ)	4.712.468	4.699.866	100
6.	Бруто добитак (КМ)	61.370	35.339	58
7.	Остали добици (КМ)	229.015	352.034	154
8.	УКУПНО (КМ)	290.385	387.373	133

Укупни приходи већи су за 11% од планираних, међутим сваке године се врше исправке и отписи потраживања од купаца што ствара високе остале расходе и смањује добитак.

8. ЦИЉНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ПОКАЗАТЕЉА ПОСЛОВАЊА

У наредном петогодишњем пословању се планира повећање покривености услугама водоснабдијевања и одводње отпадних вода, смањење губитака воде, повећање наплате, реконструкција и инвестиционо одржавање водовода и канализације и унапређење оперативног и финансијског управљања. Планирани индикатори успешности су дати по годинама у наредној табели:

Табела 12: Циљне вриједности за КП „Водовод“ а.д. Градишка (2023-2025)

Индикатори успјешности	Историјски	Остварење	Пројекција		
	2022	2023	2024	2025	2026
% покривености услугама водоснабдијевања	90	90	90	93	94
% покривености услугама прикупљања и одводње отпадних вода	29	29	35	35	37
% покривености услугама пречишћавања отпадних вода	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4
Поузданост услуге (сати/дневно)	24	24	24	24	24
% неприходоване воде (стварни губици)	38	37	35	33	31
% неприходоване воде (привидни губици)	4	4	3	3	3
% неприходоване воде (укупно)	41	41	34	29	28
ILI Indeks	2,53	2,60	2,41	2,07	1,93
m ³ по km цјевовода на сат	0,25		0,22	0,19	0,17
% покривености водомјерима	85,53	88,62	90	95	96
% наплате	88	105	95	96	96
# кварови на цијевима/km дистрибутивне мреже					
Енергетска ефикасност kWh/m ³ произведене воде					
# зачепљења на канализацијском систему/km	4,20	3,88	2,60	2,45	2,30
% система за оборинске воде	0	0	0	0	0
% мапираног система водоснабдијевања којом КП управља у „помоћној“ књижи сталних средстава	100	100	100	100	100
% мапираног система одводње отпадних вода којом КП управља у „помоћној“ књижи сталних средстава	100	100	100	100	100
% укњижене постојеће инфраструктуре и обрачунате амортизације	100	100	100	100	100
Јед. опер. трошкови за воду и канализ. (KM/m ³ продате воде)	2,24	2,32	2,34	2,35	2,35
Јед. опер. трошкови за воду и канализ. (KM/m ³ захваћене воде)	1,32	1,36	1,37	1,38	1,39
Јед. опер. трошкови одржавања за услуге пречишћавања отпадних вода (KM/m ³)	0	0	0	0	0

продане воде)					
Постотак обнове/реконструкције инфраструктуре за снабдијевање питком водом	2	2	2	2	2
Постотак обнове/реконструкције инфраструктуре канализације	2	2	2	2	2
% покривености оперативних трошкова приходима	100	103	104	105	106
Однос текућих средстава и текућих обавеза	2,48	2,95	2,91	2,85	2,90
# запосленика/1000 корисника услуга водоснабдијевања и одводње отпадних вода	1,55	1,59	1,52	1,51	1,45

9. ПРОБЛЕМИ У РАДУ И ПРИЈЕДЛОГ МЈЕРА ЗА ПОБОЉШАЊЕ РАДА

Довољна количина квалитетне воде за пиће, могућности учешћа предузећа у пројектима националног и међународног карактера, могућности учешћа Града и других субјеката у финансирању пројеката, поред осталог омогућују отклањање слабости и проблема у раду предузећа.

Унутрашњи проблеми и слабости су везани за постојеће лоше стање одређених цјевовода, још увијек висок ниво губитака воде те слаба оспособљеност појединих запослених за ефикасан рад. Проблеми изван предузећа су такође присутни, а то је слаба платежна способност одређених категорија корисника, неизвјесност судских извршења над извршиоцима – дужницима.

У наредној табели су представљени приоритети за осигурање одрживости предузећа, и то:

Табела 13: Приоритети и потребе за осигурање одрживости

Подручје активности	Приоритети и потребе
1. Перформансе предузећа	Дефинисати организацију предузећа као финансијски самоодрживу, законски усклађену и прилагођену са уговореним и планираним капиталним инвестицијама
2. Перформансе запосленика	Дефинисати потребна знања и способности запослених и омогућити што брже стицање истих
3. Пружање услуга	Додатно ширење водоводне и канализационе мреже у складу са усаглашеним плановима Града
4. Оперативно управљање	Планирати и контролисати све активности предузећа у складу са дефинисаним перформансама предузећа
5. Управљање имовином	Сву имовину унесу у GIS базу података усагласити са Градом у смислу власништва и процијенити вриједност исте. Управљати имовином на начин доброг домаћина и уз постизање пуне ефикасности и економичности
6. Очитање, фактурисање и наплата	Дефинисати мјере ефикасније наплате, задуживати зграде (ЗЕВ-ове) гдје станари не плаћају редовно комуналне услуге. Уградња и замјена водомјера, смањење паушалног очитавања
7. Финансијске перформансе	Унаприједити управљање обрачунским центрима у циљу што рационалнијег пословања, задржати досадашње резултате финансијског управљања
8. Смањење неприходоване воде	Откривати цуротине, нелегалне прикључке и брзо отклањати кварове те додатно улагати у опрему за детекцију
9. Капитална улагања	Санација водоводне и канализационе мреже, изградња нове инфраструктуре, увођење потпуне аутоматизације, мониторинга и управљања канализационим системом

10. АКЦИОНИ ПЛАНОВИ

10.1 Оперативно управљање и управљање неприходованом водом

У области оперативног управљања потребно је дефинисати читање водомјера код зграда колективног становања, обезбиједити активну комуникацију са потрошачима путем бесплатног "Call" центра, благовремено опомињати и искључивати потрошаче-дужнике, контролисати читање водомјера и кориштење воде и обновити уговоре са потрошачима.

За остварење ових активности потребни су људски, материјални и финансијски ресурси, а очекивани резултати су повећање наплате, смањење трошкова, смањење неприходоване воде и побољшање услуга.

10.2 Управљање имовином

У области управљања имовином неопходно је извршити потпуну идентификацију по амортизационим групама, процијенити њену вриједност, распоредити трошкове инвестиционог и текућег одржавања, носиоце трошкова, одредити приоритете одржавања у сврху чувања имовине и ефикаснијег и ефективнијег кориштења исте.

10.3 Финансијско управљање

У области финансијског управљања неопходно је детаљно извршити евидентирање трошкова по мјестима њиховог настанка, прихода по носиоцима, купаца и добављача по роковима и детаљно планирање и извјештавање. Све наведено требало би обезбиједити оптимизацију новчаних токова у наредном периоду.

10.4 Организација и запосленици

Када се говори о мјерењу успјешности предузећа, осим на финансијске показатеље успјешности пословања, првенствено се мисли и на успјешност људских ресурса који уједно представљају и најважнији фактор предузећа о којем увелико овиси и пословни успјех. Природа предузећа је орјентисаност на одрживо и ефикасно пословање, а како су запосленици ти који својим ангажманом и радом доприносе позитивном или негативном тренду пословања предузећа, фокус би требао бити усмјерен управо на њих, односно на њихове радне перформансе, искуство, знања, вјештине и остало. Из тог разлога је мјерење успјешности рада запосленика веома важно јер управи предузећа даје информацију о људским потенцијалима којима располажу. При том, мјерење успјешности мора бити што је могуће објективније како би се могло наградити оне запосленике који својим радом доприносе успјеху предузећа, али и супротно томе, да се укаже на потребне корекције у вредновању и ако је потребно санкционисању оних запосленика који својим радом нису задовољили и нису достигли жељене резултате или су своје обавезе извршавали неодговорно на штету предузећа.

У том смислу у наредном периоду је потребно извршити дефинисање свих радних задатака запослених са детаљним описима послова и систематизације, затим израду организације и правилника из области рада, вредновање запослених по њиховом радном учинку, усклађивање броја запослених у петогодишњем периоду. Овај процес је у току и примјењује се од јануара 2021. године. Поред свега, потребно је повећати и активности на едукацији, обуци и оспособљавању радника.

10.5 Капитални инфраструктурни пројекти

Табела 14: План инвестиција

Р.бр.	Назив инвестиције	Процијењена вриједност инвестиције	Почетак	Крај	Извор финансирања	Очекивани резултати
1	Ширење водоводне мреже	18.300.000 КМ	2023	2025	Град Градишка, Водовод Градишка, Грант средства	2500 нових корисника
2	Ширење канализационе мреже	32.000.000 КМ	2023	2025	Град Градишка, Водовод Градишка, Грант средства	3000 нових корисника
3	Санација водоводне и канализационе мреже	1.550.000 КМ	2023	2025	Водовод Градишка, средства амортизације	Сигурније снабдијевање и повећање броја корисника
4	Изградња соларне електране на водоизворишту Жеравица	2.500.000 КМ	2023	2023	Грант средства	Кориштење обновљивих извора енергије и уштеде у потрошњи електричне енергије

11. ЗАКЉУЧАК

Поред наведеног, у наредном периоду ће се кроз планирање дефинисати проблеми у пословању, дефинисати активности побољшања са носиоцима одговорности и описаним и квантификованим резултатима, као и потребним ресурсима који ће се кориситити.

За све ово потребни су добро обучени радници, а за обуку истих постоје могућности и средстава у оквиру MEG пројекта који води UNDP те других међународних организација као што су GIZ, SDC, IAWD и други. Само радници са додатним и специјализованим знањима могу донијети промјене у раду, побољшати резултате рада и ефикасно кориштење ресурса, а све у сврху боље услуге и задовољства корисника.

На крају, евидентно је да се у току 2023. године активно радило на системском рјешавању проблематике комуналне инфраструктуре (како водоводне тако и канализационе), чиме би се наведене услуге подигле на виши ниво те створили сви предуслови за ширење исте на цјелокупну територију наше локалне заједнице, а све у циљу обезбјеђења веће привредне активности и живота на подручју града Градишка.